



LEVENDE DOMINO

Waarom?

Tijdens dit korte groepsspel leren de leerlingen elkaar beter kennen en kunnen stereotypen over elkaar doorbroken worden. Bij de nabespreking sta je samen met de kinderen stil bij het thema gender en bij de diversiteit in de eigen klas. Het is een tof en verbindend spel dat bijdraagt aan een open, fijne sfeer in de klas!

Wat moet je voorbereiden voor deze activiteit?

- Denk na of je dit spel zal spelen met de hele groep samen, of in 2 groepen. Grotere groepen van meer dan 20 kinderen kan je splitsen om meer interactie te hebben.
- Druk de lijst met mogelijke kenmerken af op A3 (zie website). Deze kan gebruikt worden voor leerlingen die zelf weinig inspiratie hebben. Je kunt hem ook klaarzetten op het digibord.
- Denk na waar je deze activiteit zal doen. Je hebt een grote ruimte nodig.
- Dit spel kan zeker ook buiten gespeeld worden.



Hoe ga je te werk?

Verloop

- Vraag de leerlingen om vooraf even stil te staan bij dingen die hen kenmerken. De kenmerken zijn liefst niet al te eenvoudig. Je kan de groep aanmoedigen om eerder onzichtbare of persoonlijke kenmerken op te noemen die niet alle klasgenoten kennen (bv. hobby's, wat hun dromen zijn, hoe ze reageren op bepaalde emoties ...). Zo breng je meer diepgang in het spel.
- Vraag aan iemand van de groep om te beginnen door in het midden te gaan staan en twee persoonlijke kenmerken te kiezen om met de groep te delen, bv.: 'Links hou ik van dansen, rechts is paars mijn lievelingskleur'. Bij een grote groep kan je 2 verschillende kettingen maken door 2 kinderen in het midden te laten staan, dan zijn ze actiever betrokken en worden de kettingen sneller gevormd.
- Vraag daarna aan iemand anders, die één van deze twee kenmerken wil delen, om aan de juiste kant van de eerste persoon te gaan staan en een kenmerk aan zijn 'vrije kant' toe te voegen, bijvoorbeeld: 'Rechts hou ik van dansen, links wandel ik graag met mijn hond'.
- Laat iedereen aan de beurt komen zodat op het einde iedereen een deel van de ketting uitmaakt. Wie weet lukt het wel om op het einde de ketting helemaal af te maken, als de laatste 2 kinderen een gemeenschappelijk kenmerk vinden 😊...
- Als een genoemd kenmerk niet door iemand anders van de groep gedeeld wordt en de domino niet verder kan gaan, vraag dan om een ander kenmerk te kiezen zodat de ketting verder gemaakt kan worden.
- Als de ketting helemaal gemaakt is, kan je een kring maken en even stilstaan bij de diversiteit in de klas en bij het thema van deze 'Saved by the bell'-actie, nl. gender en onderwijs.

Dat kan aan de hand van de volgende vragen:

- Kon iedereen vrijuit zeggen of een kenmerk bij zichzelf paste? Of zijn er kenmerken waar je een beetje voor schaamt?
- Zijn er dingen waarvan je bang bent dat erom gelachen zal worden?
- Zijn er kenmerken die je niet had verwacht bij elkaar (bv. 'ik ben sterk', of 'ik hou van poppen')?
- Hou er rekening mee als leerkracht dat sommige kinderen bepaalde eigenschappen/kenmerken vooral aan jongens of meisjes linken.
- Het is zeker interessant om er even bij stil te staan waarom dit zo is, en van waar die gedachten komen (media, ervaringen, beelden, invloeden uit je omgeving, reclame ...).
- Hoe werd er gereageerd tijdens het spel op zaken die we niet verwacht hadden, kenmerken die we nog niet kenden van elkaar?
- Heb je het gevoel dat iedereen zichzelf kan zijn in de klas?
- Kijk eens wie links en rechts van jou staat. Zou deze kring/ketting er hetzelfde uitzien als je zelf mocht kiezen waar je stond? Of zouden dan de jongens bij de jongens staan, en de meisjes bij de meisjes?

Algemene tips voor de leerkracht

Het is belangrijk dat de kinderen op voorhand voor zichzelf al een aantal kenmerken bedacht hebben die ze willen delen. Dit spel moet snel kunnen vooruitgaan zodat de kinderen zich niet gaan vervelen terwijl ze wachten.

Als de kinderen fysiek contact maken met elkaar, versterkt dit het groepsgevoel.

Dit kan je doen door elkaar een hand te geven, de armen rond elkaar te slaan, elkaars voeten te raken, enz.

De spelers kunnen rechtstaan of gaan liggen.

Ook door een cirkel te maken werk je aan het groepsgevoel. Je kan echter ook andere vormen bedenken om de ketting te maken.

Als de voorgestelde kenmerken herhaald worden, moedig dan de deelnemers aan er nieuwe te verzinnen.

Het is heel fijn als je als leerkracht ook een deeltje wordt van deze levende domino (🤝).

Tips om om te gaan met uitspraken rond gender die naar boven komen

Stel kritische vragen

- Stel gerichte en open vragen om kinderen aan het denken te zetten over genderstereotypen en hun eigen voorkeuren.
- Probeer niet af te keuren of te bestraffen. Grijp liever het moment aan om te achterhalen waar deze uitspraken vandaan komen en maak hier een leermoment van. Dat kan door kritische vragen te stellen aan het kind zelf of door een klasgesprek aan te gaan. Je kunt ook letten op extra voorbeelden die het aangehaalde stereotype doorbreken en de kinderen hierop attenderen.

Zorg voor een veilige, vertrouwde leeromgeving

- Stimuleer een veilige, vertrouwde leeromgeving waar iedereen zichzelf kan zijn en ieders mening telt.
- Leer kinderen naar elkaar luisteren en elkaars eigenheid respecteren.

Deze info en nog veel meer kan je terug vinden in de 'toolkit lager onderwijs en buitenschoolse kinderopvang' van Rosa vzw.